

13 Botanisch grasland

Introductie

Botanisch grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan de leefomgeving van vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron voor dieren; de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse boerenlandvogels. Door percelen die beweid zijn niet te bloten blijven de 'eilandjes' met langer gras behouden, waardoor deze ook een biodiversiteitswaarde leveren. Het streven is dat er zo'n 15-20 verschillende grassen en kruiden per 25 m² aanwezig zijn op een botanisch graslandperceel.

Doelsoorten van de leefgebieden droge dooradering en open grasland waarvoor botanisch grasland meerwaarde heeft, onder andere: graspieper, patrijs, veldleeuwerik. Ook de kwartelkoning maakt gebruik van deze graslanden. Deze vogel broedt van ca. mei tot augustus, daarom is een rustperiode vanaf medio juni tot later in de zomer gewenst, dit kan via de pakketvarianten met rustperiode.



Botanisch grasland (foto <https://www.collectiefveluwe.nl/botanisch-grasland>)

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding [activiteitnummer])

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op min 90 % van de oppervlakte [7].
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd [17].
- **Pakket a:** Beweiding is toegestaan vanaf 1 maart tot 1 oktober met maximale veebezetting 2 GVE/ha (zie Bijlage 1) [21].
- **Pakket a t/m g:** Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober [19a].
- **Pakket e t/m g:** Er worden in de rustperiode van datum x tot datum y geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd [1] (zie pakketvarianten).
- **Pakket h:** Minimaal 8 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober [19a].

Aanvullende beheervoorschriften

Bemesting en andere bewerkingen

- De beheereenheid wordt normaal gesproken niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. In overleg met het collectief kan een onderhoudsbemesting met ruige mest of bekalking worden gegeven (ongeveer één keer in de 5 jaar, afhankelijk van de situatie ter plekke).
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.

Beweiding en maaien

- Als er wordt gemaaid, dan maaien en afvoeren. Klepelen is niet toegestaan omdat dat de kruidenrijkdom onderdrukt.
- Tot 1 juni blijft bij maaien van het perceel de buitenste meter gewas tegen de slootkant aan staan. Dit biedt insecten en weidevogels een betere kans op overleving.
- **Pakket a:** Niet bijvoeren bij beweiding.
- **Pakket b en e t/m h:** bij de volveldse hooilandpakketten mag er eventueel beweid worden tussen de einddatum van de rustperiode en 1 maart.
- **Pakket d:** Bij hooilandranden is beweiden niet toegestaan.

Rustperiode

- **Pakket e t/m g:** In de rustperiode vinden in de oppervlakte geen bewerkingen, waaronder beweiding, plaats.

Overige

- **Pakket c en d:** randen liggen aan de buitenkant van het perceel.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. voor pleksgewijze bestrijding van haarden van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en brandnetel, op maximaal 10% van de beheereenheid.

Adviezen

- De beheereis van de aanwezigheid van indicatorsoorten [19a] (4 bij alle varianten, behalve botanisch hooiland extra divers: 8 soorten) is bedoeld als indicator voor niet of zeer beperkt bemesten. Dit wordt door de NVWA gecontroleerd. De kwaliteit van botanisch grasland kan ook op een andere manier gemonitord worden, door gebruik te maken van de verschillende ontwikkelingsstadia voor botanisch grasland. Bij botanisch grasland past dan een soortenrijkdom van 20-40 soorten grassen, kruiden en mossen per 25 m² (Schippers, 2014).

- Maaien leidt tot het beste resultaat als het gefaseerd wordt gedaan: per maaibeurt ca 20% laten staan, bijvoorbeeld in de vorm van sinusbeheer. Dit zorgt voor variatie die flora, insecten en vogels ten goede komt.
- Voor fauna kan gedurende één jaar omzetten van botanisch hooiland naar weiland zinvol zijn. Let wel op bijhouden van de wijzigingen in SCAN-ICT en het contract met de deelnemer.
- Botanische graslandranden vormen een waardevolle combinatie met opgaande landschapselementen. In dat geval is het aan te raden dat de randen aan de zonzijde van het landschapselement liggen.

Pakketvarianten:

- 13a Botanisch weiland (4 indicatorsoorten)
- 13b Botanisch hooiland (4 indicatorsoorten)
- 13c Botanisch waardevolle weiderand (4 indicatorsoorten)
- 13d Botanisch waardevolle hooilandrand – (4 indicatorsoorten)
- 13^e Botanisch waardevol hooiland met rustperiode 15 juni tot 20 juli (4 indicatorsoorten)
- 13f Botanisch waardevol hooiland met rustperiode 15 juni tot 3 augustus (4 indicatorsoorten)
- 13g Botanisch waardevol hooiland met rustperiode 15 juni tot 17 augustus (4 indicatorsoorten)
- 13h Botanisch hooiland extra divers (8 indicatorsoorten)

Wijzigingen t.o.v. 2022:

- Toegevoegd variant h met 8 indicatorsoorten, volvelds.
- Aanvullende beheervorschriften uitgebreid